

Španělské školní knihovny

90.léta 20.století a počátek 21.století

Školství ve Španělsku

- Projekt na podporu rozvoje knihoven neuniverzitního typu
- Vzdělávací reforma: knihovna – vzdělávací nástroj
- Ekonomické restriktce – nedostatečné změny
- Knihovnický a vzdělávací sektor vytváří model školní knihovny

Školní knihovna

90.léta

Fondy a jejich uspořádání

- Redukované počty dokumentů
- Převládají tištěné dokumenty (60-70% fondů tvoří většinou beletrie)
- Nedostatečná organizace, omezená škála služeb
- Nedostatek automatizovaných systémů v základním školství
- ABIES, PERGAM (zdarma - druhá pol.90.let)

Služby

- Výpůjčky, podpora čtenářství (základní školství)
- Výchova uživatelů – 12% knihoven
- Omezená otevírací či výpůjční doba
- Jedna pětina knihoven otevřena pouze 5 hodin týdně
- Nemožnost zapojit knihovnu do výuky

Prostory a vybavení

- Relativně dostatečné prostory
- Malý mobiliář, nedostatečné technické vybavení
- Konvenční vybavení (televize, projektory, přehrávače) v základních školách
- Vybavení informačními zdroji u středních škol

Lidské zdroje

- Jeden z největších problémů
- Vysoká fluktuace (70% méně než 5 let)
- Doplnění učitelského úvazku
- Žádný druh odborné přípravy (75%)
- Zodpovědnost bývá rozdělena mezi více učitelů
- Externí profesionální pracovníci, pomoc rodičů, mládež v rámci náhradní sociální pomoci

Ekonomické zdroje

- 50% knihoven nemá vlastní rozpočet
- Část prostředků pochází z příspěvků asociací rodičů
- Přísun zdrojů ze státních, autonomních či místních úřadů – velmi sporadické

Snahy o zlepšení situace školních knihoven

- Nezisková organizace Nadace Germána Sáncheze Ruipérezze, založená roku 1981
- Oceněná Ministerstvem kultury
- Podpora a rozvoj všech kulturních aktivit

Fundación Germán
Sánchez Ruipérez

Významná činnost FGSR

- Centrum knihy pro děti a mládež – Salamanca
- Jedinečný, otevřený knihovnický systém
- Vznik elektronického adresáře španělských školních knihoven – BESCOLAR (1998)
- Webová stránka – zlepšení komunikace a usnadnění spolupráce
- Podpora Teresy Maňá, profesorky Katedry knihovnictví a dokumentace Univerzity v Barceloně

Directorio de Bibliotecas Escolares

Fundación Germán
Sánchez Ruipérez

Projekty a plány

- Pilotní program pro výzkum sítě školních knihoven 1995-6, Ministerstvo vzdělávání a vědy
- 1.národní setkání školních knihoven, Madrid, 1997
- MEC – vývoj software pro automatizaci školních knihoven
- Publikace zaměřené na problematiku školních knihoven
- Kampaň za zlepšení fondů školních knihoven v Katalánsku
- „Dny školních knihoven“, Salamanca (1993-)
- Celostátní periodikum „Educación y biblioteca“

2004 – 2005

- Nová studie celostátního charakteru FGSR
- Manifest o vzdálenosti španělské reality od modelu a požadavků odborníků

Cíle nové studie

- Poskytnout aktuální pohled na současný stav
- Doplnit procesy nastíněné evaluace a kombinovat studie kvantitativního a kvalitativního charakteru
- Začlenit do výzkumu všechny, kteří se podílejí na tvorbě školních knihoven, jejich rozvoji a užívání : úřady, vedoucí knihovníci, učitelé, žáci
- Zvážit nová kritéria evaluace, především efektivního využívání knihovny žáky a učitele či využití digitálních zdrojů informací apod.

Kritéria hodnocení studie 2004-2005

- Knihovna ve vzdělávacím centru (centrální knihovna)
- Zařízení, vybavení a technologie
- Fond
- Personální obsazení
- Řízení
- Služby a uživatelé (rozšířené)
- Hodnocení (nové)

Typologie vzdělávacích center

- Školy s centrální knihovnou
- Školy s knihovnou třídy (učebny)
- Školy spolupracující s pobočkami veřejných knihoven
- Školy bez knihovny

Pokroky posledních let

- Polovina školních knihoven připravila projekty na zlepšení práce
- Zlepšení pracovních podmínek (64%)
- Objevují se i jiné typy dokumentů
- 60% knihoven užívá automatizovaný knihovnický systém
- Podpůrné skupiny na podporu knihoven
- Větší spolupráce s veřejnými knihovnami

Služby a uživatelé

- 80% - hlavní služba: výpůjčky
- 60% - aktivity na podporu čtenářství
- 45% - užívání informačních zdrojů
- 40% žáků základního stupně se orientuje v knihovně a zná základní pravidla pro její využívání
- 50% středoškoláků nenavštíví knihovnu ani jednou za měsíc

Budoucnost

- Periodická diagnostika školních knihoven umožní sledovat vývoj
- Studie specifických kompetencí žáků ve vztahu k užívání zdrojů informací
- Vzor autodiagnostického nástroje pro vzdělávací centra (plán práce ve fázích vedoucích ke zlepšení)